

НАРЕДБА № 21 ОТ 24 ЮНИ 2010 Г. ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ"

Издадена от Министерството на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.54 от 16 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.92 от 23 Ноември 2010г.

Член единствен. (1) С тази наредба се утвърждава медицинският стандарт "Инфекциозни болести" съгласно приложението.

(2) Дейността по инфекциозни болести се осъществява при спазване на стандарта по ал. 1 от всички лечебни заведения, които я извършват.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Указания по прилагането на тази наредба се дават от министъра на здравеопазването.

§ 2. Контролът по изпълнение на наредбата се осъществява от Изпълнителна агенция "Медицински одит", регионалните центрове по здравеопазване и органите на управление на лечебните заведения.

§ 3. За нарушение или неизпълнение на задълженията по тази наредба виновните лица се наказват по реда на Закона за лечебните заведения и Закона за здравето.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения.

§ 5. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) (1) Изискванията на част III, т. 2.4.2 и 3.2.2 от приложението към член единствен, ал. 1 за наличие на микробиологична лаборатория на територията на болницата се прилагат от 1 януари 2014 г.

(2) До 31 декември 2013 г. болницата може да бъде обслужвана от микробиологична лаборатория на територията на населеното място.

§ 6. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Стандартните и специфичните оборудване и апаратура, посочени в приложението към член единствен, ал. 1, ако не могат да бъдат осигурени за всяка клинична структура, следва да бъдат осигурени в лечебното заведение в брой и по специфика, достатъчни за обезпечаване изпълнението на изискванията за компетентност и обем дейност на всяка от структурите по нива.

§ 7. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) (1) В случаите, когато лечебното заведение за болнична помощ не разполага със собствена клинична лаборатория, то следва да осигури осъществяването на дейност по клинична лаборатория от съответното ниво, определено с настоящия стандарт, по договор със самостоятелна медико-диагностична лаборатория или с клинична лаборатория - структура на друго лечебно заведение. В тези случаи лабораторията, с която е сключен договорът, следва да бъде разположена в една и съща сграда с болницата или в рамките на болницата. С договора задължително се обезпечават 24-часово осъществяване на дейностите по клинична лаборатория за нуждите на структурата по инфекциозни болести.

(2) В случаите по ал. 1, ако лабораторията е самостоятелна медико-диагностична лаборатория или структура от лечебно заведение за извънболнична помощ, тя следва да отговаря на изискванията за съответното ниво болнична структура по клинична лаборатория, определени с Наредба № 35 от 2010 г. за утвърждаване на медицински стандарт "Клинична лаборатория" (ДВ, бр. 66 от 2010 г.).

МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ"

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.)

I. Въведение

Инфекциозните болести са раздел от клиничната медицина, който изучава етиологията, патогенезата, клиничните прояви, усложненията и методите за диагноза, лечение и профилактика на заразните болести.

Инфекциозните болести са самостоятелна медицинска специалност и научна дисциплина, чиято основна цел е:

1. осигуряване на квалифицирана ранна диагностика;
2. адекватно специфично терапевтично поведение и интензивно лечение;
3. прогнозиране изхода на заболяването;
4. експертна оценка на работоспособността на пациента;
5. ефективна първична и вторична профилактика и изолация на заразно болни;
6. диспансеризация на заразните заболявания.

Посочените цели могат да бъдат постигнати чрез адекватен обем медицински дейности, осъществявани в амбулаториите за специализирана медицинска помощ по инфекциозни болести и чрез диагностично-лечебна, консултативна, експертна, учебна и научна дейност в инфекциозните клиники и отделения на лечебните заведения за болнична помощ. От съществено значение са и дейностите в областта на общественото здравеопазване и промоцията на здравето.

Основна характеристика на инфекциозните болести е социалната им значимост. Това произтича от тяхната заразност с потенциал да обхващат в кратки срокове значителни групи от населението, с което предизвикват огромни обществени загуби. Значителна част от причинителите на инфекциозните болести могат да бъдат използвани и като агенти за биологична агресия.

Медицинската специалност "Инфекциозни болести" третира следните по-големи раздели инфекциозни заболявания:

1. инфекции на дихателната система;
2. инфекции на стомашно-чревния тракт;
3. вирусни хепатити;
4. инфекции на кожата и меките тъкани;
5. вирусни екзантеми и локализирани вирусни инфекции на кожата;
6. синдроми, свързани с лимфните възли;
7. зоонози, рикетсиози, борелиози;
8. вирусни хеморагични трески;
9. инфекции на нервната система;
10. сепсис и сепсис свързани синдроми;
11. HIV инфекция и СПИН;
12. нови и нововъзникващи инфекциозни болести.

Предмет на стандарта по инфекциозни болести са някои специфични проблеми, свързани с инфекциозната патология, като:

1. температурно състояние от неясен произход;
2. бременност и инфекциозни болести;
3. инфекции при имунокомпрометирани и неутропенични пациенти;
4. нови и нововъзникнали инфекциозни болести;
5. профилактика и лечение на инфекциозни заболявания при болни, пътуващи и завръщащи се от различни географски райони;
6. контрол на инфекциите, свързани с медицинското обслужване и придобитите в обществото инфекции;
7. инфекциозните болести като биологична заплаха.

Стандартът включва изисквания за действие при професионална експозиция на медицинския персонал на кръв и други телесни течности, които могат да съдържат причинителите на трансмисивни инфекции - HBV, HCV, HIV и др., както и професионална експозиция съобразно специфичните механизми на предаване на различни инфекциозни заболявания.

(изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозните клиники/отделения се разкриват в лечебни заведения за болнична помощ. Разграничават се три нива на компетентност (първо, второ и трето) на структурите (клиники/отделения) в лечебните заведения за болнична помощ, в които се упражнява различна по обем и

сложност дейност по инфекциозни болести.

II. Устройство

1. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Извънболнична медицинска помощ - амбулатории за специализирана медицинска помощ по инфекциозни болести

1.1. Устройство на помещенията:

1.1.1. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Кабинетът по инфекциозни болести в амбулаторията има две функционално свързани помещения - кабинет за прегледи с минимална площ 12 m² и манипулационна с минимална площ 9 m². Манипулационната се използва за извършване на венозни и интрамускулни манипулации, превръзки и др. Манипулационната може да е обща за няколко кабинета.

1.1.2. Към кабинета по инфекциозни болести има спомагателни задължителни помещения - чакалня и санитарен възел, които може да са общи за няколко кабинета.

1.1.3. В зависимост от спецификата на дейност може да има и допълнителни работни помещения - регистратура, стерилизационна, складове, сервизни помещения и др.

1.1.4. Специфични изисквания, на които трябва да отговарят помещенията, в които са разположени кабинетите по инфекциозни болести:

1.1.4.1. Подовата настилка и стените да са от материали, позволяващи ежедневно влажно почистване и дезинфекция. Не се допускат релефни мазилки.

1.1.4.2. Осветлението в различните видове помещения трябва да отговаря на изискванията на БДС. Допускат се без естествено осветление следните помещения: санитарен възел, складове, сервизни помещения и други неработни помещения.

1.1.4.3. В помещенията, за които не е осигурено естествено проветряване, се предвижда механична вентилация или климатична инсталация.

1.1.4.4. Отоплителните, вентилационните, климатичните, водопроводните и канализационните инсталации, електрозахранването и електрическите уредби отговарят на съответните нормативни технически изисквания.

1.1.4.5. Препоръчва се постелъчният материал и работното облекло на персонала да бъдат за еднократна употреба, а при невъзможност - изпирането на постелъчния материал и работното облекло се извършва в перални, предназначени за целта.

1.1.4.6. Събирането и временното съхранение на битовите отпадъци и опасните отпадъци от медицинската дейност задължително се извършва разделно, на определени за целта места. Отпадъците от медицинската дейност задължително се обеззаразяват с общоприетите дезинфекционни средства, разрешени от МЗ, и се опаковат по начин, който не допуска контакт с тях. Опасните отпадъци от медицинска дейност се предават на лицензирани фирми за последващо третиране.

2. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозна клиника/отделение от първо и от второ ниво на компетентност

2.1. Инфекциозните клиники/отделения се разкриват в самостоятелни сгради с осигурено пречистване на отпадъчните води преди заустване в общата канализационна мрежа.

2.2. При невъзможност за осигуряване на самостоятелна сграда и при доказана необходимост с разрешение на главния държавен здравен инспектор се допуска разкриване на инфекциозна клиника/отделение в обща сграда с други отделения при спазване на следните условия:

2.2.1. Осигуряване на самостоятелен подход и отделни входи за приемане и изписване на инфекциозно болните.

2.2.2. Пълна изолация на стълбища, асансьори, вентилационни и канализационни инсталации, складове и спомагателни помещения от останалите отделения.

2.2.3. Осигуряване на самостоятелни помещения за хранене и детска млечна кухня с измиване и дезинфекция на съдовете на място.

2.2.4. Осигуряване на отделен санитарен пропусник за персонала.

2.2.5. Осигуряване на самостоятелно изпиране и химиотермодезинфекция на бельо и постелъчен инвентар в отделението.

2.2.6. Осигуряване изгаряне на всички твърди болнични отпадъци от отделението.

2.2.7. Осигуряване пречистване на отпадъчните води.

2.3. Клиниката/отделението по инфекциозни болести се състои от болнични стаи, диагностични кабинети, манипулационни зали и помощни помещения.

2.3.1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Броят на болничните легла не може да бъде по-малък от 10. Оптималният брой легла в една болнична стая е 2 до 3.

2.3.2. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Работните помещения отговарят на съответните строителни

изисквания, както и на изискванията на Наредба № 49 от 2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи.

2.3.3. Стаи за почивка на персонала.

3. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозна клиника/отделение от първо и от трето ниво на компетентност - за това ниво се отнасят изискванията, посочени в т. 2, за инфекциозна клиника/отделение от първо и от второ ниво на компетентност (с изключение на т. 2.3.1), като:

3.1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Броят на болничните легла не може да бъде по-малък от 30. Оптималният брой легла в една болнична стая е 2 до 3.

3.2. В инфекциозна клиника/отделение броят на интензивните легла е до 6% от общия брой на леглата.

3.3. В инфекциозна клиника/отделение задължително трябва да има минимум два Мелцерови боксове, позволяващи изолиране на пациентите с висок контагиозен индекс и особено опасни инфекции (ООИ).

III. Оборудване

1. Извънболнична медицинска помощ

1.1. Кабинетът по инфекциозни болести е оборудван с медицинска кушетка, стол, сфигмоманометър, термометър, чукче за рефлекс, шпатула, негативоскоп, теглилка, спешен шкаф с животоспасяващи лекарствени продукти, лекарско бюро, стол, шкаф за документи, мивка с течаща топла и студена вода, средства за дезинфекция на ръце, минимум два ел. контакта, телефон, компютър и принтер. Мебелите и медицинското оборудване е необходимо да бъдат изработени от материали, позволяващи влажно почистване и дезинфекция.

1.2. Манипулационната е оборудвана с плот за извършване на манипулации, стол за извършващия манипулациите, стол за пациента, медицинска кушетка, мивка с течаща вода, теглилка, спешен шкаф с лекарствени продукти от спешна необходимост, медицински консумативи (еднократни спринцовки, игли, инфузионни системи, затворени системи за кръв), есмарх, шпатули, инструментариум за първична обработка на рани, стерилни тампони и контейнери за бактериологично изследване на материали, консумативи за обработка на рани, маски, еднократни ръкавици, средства за дезинфекция на ръце.

2. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозна клиника/отделение от първо и от второ ниво на компетентност

2.1. Мебелите и медицинското оборудване в инфекциозна клиника/отделение трябва да позволяват влажно почистване.

2.2. Наличие на сигнализираща система за осигуряване на бърз контакт с медицински специалисти и лекари при възникнали спешни състояния.

2.3. Инфекциозната клиника/отделение трябва да разполага със следното оборудване за диагностика и лечение на пациенти с различни инфекциозни заболявания, както и за овладяване критични нарушения в жизненоважните функции на пациентите:

2.3.1. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфузионни помпи като за клиника/отделение от второ ниво - 5 броя.

2.3.2. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) ЕКГ монитори с измерване на неинвазивно артериално налягане, SpO₂, температура, с регистриращо устройство за основните показатели като за клиника/отделение от второ ниво - 3 броя.

2.3.3. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Бактерицидни лампи в болничните стаи и манипулационната (не е задължително).

2.3.4. Игли, абокати и спринцовки за еднократна употреба, инфузионни системи, системи за хемотрансфузи, венозни катетри.

2.3.5. Затворени системи за вземане на кръв, стерилни тампони, контейнери и транспортни среди за биологичен материал.

2.3.6. Еднократни игли за извършване на спинална пункция.

2.3.7. Термометри, шпатули, стетоскоп, сфигмоманометър, чукче за рефлекс, теглилка.

2.3.8. Маски, ръкавици, изолационни престилки, калцуни, лични предпазни средства за обслужване на болни с ООИ.

2.3.9. Превързочни материали и консумативи за обработка на лигавични и кожни повърхности при покривни инфекции.

2.3.10. Уринарни катетри, назогастрални сонди, катетри за извършване на чревен лаваж.

2.3.11. Хладилник за съхранение на биопродукти.

2.3.12. Спешен шкаф с животоспасяващи лекарствени продукти.

2.3.13. Стерилизатор.

2.3.14. Теглилки за деца и възрастни.

2.4. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Лечебното заведение за болнична помощ, в което има разкрита инфекциозна клиника/отделение от първо или от второ ниво на компетентност, трябва да разполага на територията си и със:

2.4.1. Клинична лаборатория (клинична лаборатория от първо ниво на компетентност - за структура по инфекциозни болести от първо ниво, съответно клинична лаборатория от второ ниво на компетентност - за структура по инфекциозни болести от второ ниво);

2.4.2. (*) Микробиологична лаборатория;

2.4.3. Рентгенов апарат за графия, както и КАТ или МРТ (собствени на болницата или по договор на територията на населеното място, с осигурен достъп за болницата 24 часа в денонощието);

2.4.4. Клинична патология (на територията на областта - за клиника/отделение по инфекциозни болести от първо ниво и на територията на населеното място - за клиника/отделение по инфекциозни болести от второ ниво).

3. Инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност

3.1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Болницата, в която е разкрита инфекциозната клиника/отделение на това ниво, трябва да разполага с оборудването по т. 2.3.3 - 2.3.14, както и със:

3.1.1. Инфузионни помпи - 10 броя.

3.1.2. ЕКГ монитори с измерване на неинвазивно артериално налягане, SpO_2 , температура, с регистриращо устройство за основните показатели - 6 броя.

3.1.3. Кислородни маски, Амбу, кислородна бутилка, чанта с набор от лекарствени продукти и пособия за интубация, помпа за аспирация.

3.1.4. Система за дозирано подаване на кислород в овлажнена газова смес при спонтанно дишане.

3.1.5. Дефибрилатор.

3.1.6. Портативен рентгенов апарат.

3.1.7. Ехографски апарат.

3.2. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Лечебното заведение за болнична помощ, в което има разкрита инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност, трябва да разполага на територията си и със:

3.2.1. Клинична лаборатория от второ или трето ниво на компетентност (вкл. кръвно-газов анализ, хемостазеология);

3.2.2. (*) Микробиологична лаборатория;

3.2.3. Рентгенов апарат за графия, както и КАТ или МРТ (собствени на болницата или по договор на територията на населеното място, с осигурен достъп за болницата 24 часа в денонощието);

3.2.4. Вирусологична, патоморфологична, имунологична и имунохистохимична лаборатория, а също и клинична патология (собствени на болницата или по договор на територията на населеното място).

IV. Квалификация на персонала

1. Извънболнична медицинска помощ

1.1. В кабинетите по инфекциозни болести работят лекари с придобита специалност по инфекциозни болести.

1.2. В кабинетите по инфекциозни болести работят медицински специалисти с образователно-квалификационна степен "специалист" или "бакалавър" по здравни грижи.

1.3. Всеки лекар и "специалист" или "бакалавър" по здравни грижи е длъжен да повишава квалификацията си чрез самостоятелна подготовка и чрез участие в курсово или индивидуално обучение по линия на следдипломно обучение (СДО).

2. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозна клиника/отделение от първо и от второ ниво на компетентност

2.1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозната клиника се ръководи от началник - хабилитирано лице с призната специалност по инфекциозни болести, а инфекциозното отделение се ръководи от началник - лекар с призната специалност по инфекциозни болести и стаж по специалността не по-малко от 3 години.

2.2. Лицата по т. 2.1 могат да бъдат и ръководители на катедри в медицинските университети.

2.3. В инфекциозната клиника/отделение работят лекари със или без придобита специалност.

2.3.1. Минимален брой специалисти - един.

2.3.2. Минимален брой лекари - двама.

2.4. Управлението на дейностите в инфекциозната клиника/отделение се осъществява от началника на клиниката/отделението и старшата медицинска сестра.

2.5. Началникът на клиниката/отделението планира, организира, контролира и отговаря за: цялостната медицинска дейност и изправността на медицинската документация; икономическата ефективност;

информационното осигуряване; взаимодействието с други сходни медицински структури и РИОКОЗ; кадровата политика в клиниката или отделението; мотивира, планира и осъществява повишаването на професионалната компетентност на персонала. Началникът на клиниката минава главна визитация минимум един път седмично, а началникът на отделението минава главна визитация ежедневно.

2.6. Старшата медицинска сестра е с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравните грижи" и стаж в инфекциозната клиника/отделение над 5 години.

2.7. Старшата медицинска сестра планира, организира, координира, контролира и отговаря за качеството на здравните грижи за пациентите. Организира, провежда и контролира профилактиката на персонала в клиниката/отделението; организира правилното провеждане на противоепидемичния режим съгласно изискванията на РИОКОЗ; членува в Съвета по здравни грижи към лечебното заведение. Старшата медицинска сестра подготвя главната визитация.

2.8. В инфекциозната клиника/отделение може да се извършва учебно-преподавателска дейност на студенти по медицина и дентална медицина, стажант-лекари и обучение на специализиращи лекари, докторанти и медицински сестри в рамките на СДО.

2.9. Обучаващите се специализанти по инфекциозни болести при инфекциозна клиника, които са в трудовоправни отношения със съответното висше медицинско училище, участват пряко в лечебно-диагностичния процес на клиниката.

2.10. Специализиращият лекар работи в рамките на своята компетентност под ръководството, прякото наблюдение и контрола на лекар специалист с призната специалност по инфекциозни болести и/или на началника на инфекциозната клиника.

3. Инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност - за това ниво се отнасят изискванията, посочени в т. 2, за инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност (с изключение на т. 2.3.1 и 2.3.2), както и следното:

3.1. Минимален брой специалисти - шест.

3.2. Минимален брой лекари - шест.

3.3. В инфекциозната клиника/отделение може да се извършва научноизследователска работа в областта на нови диагностични и терапевтични методи и на предстоящи за регистриране лекарствени продукти от фази II, III и IV (съгласно Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина); научни изследвания в областта на етиологията, епидемиологията, патогенезата, клиниката, диагностиката, профилактиката и терапията на заразните болести.

3.4. Инфекциозните отделения при инфекциозна клиника се ръководят от началник - хабилитирано лице или лекар с придобита специалност по инфекциозни болести и стаж по специалността не по-малко от 5 години.

3.5. Лицата по т. 3.4 могат да бъдат и ръководители на катедри в медицинските университети.

3.6. Началникът на клиника отговаря за дейностите по учебния процес; създава условия за изпълнение на научни програми; осигурява условия за провеждане на клинични изпитвания на лекарствени продукти в различни фази; участва в Медицинския съвет на лечебното заведение, както и в състава на различни комисии.

V. Обем на дейностите

1. Извънболнична медицинска помощ

1.1. В кабинетите по инфекциозни болести лекарят специалист осъществява първичен преглед на пациентите - снима анамнеза, епидемиологична анамнеза, статус - общ соматичен и неврологичен, провежда диагностично уточняване на заболяването и предписва адекватно лечение. Извършва наблюдение и консултации, дава експертна оценка за временна неработоспособност и изпълнява дейности по здравна промоция и профилактика.

1.2. При спешни инфекциозни заболявания, ако състоянието позволява, се извършват необходимият лабораторен минимум и инструментални изследвания, имащи за задача да подкрепят диагнозата или да очертаят диференциално-диагностичните търсения, след което с максимална спешност пациентът се насочва към инфекциозното отделение или клиника на лечебно заведение за болнична помощ.

1.3. При неспешни състояния се извършва диагностично уточняване на заболяването, което включва анамнеза, соматичен и неврологичен преглед, хематологично и биохимично изследване, вземане на биологични материали за етиологична диагноза, диференцирани лабораторни и инструментални изследвания, образни, при необходимост специализирани консултации.

1.4. В кабинетите по инфекциозни болести лекарят специалист осъществява интердисциплинарни консултации по показания при инфекциозно болни със специалисти по: микробиология, вирусология, образна диагностика, очни болести, ушно-носно-гърлени болести, клинична лаборатория, кардиология, детски

болести, нервни болести, неврохирургия, ендокринология и болести на обмяната, гастроентерология, нефрология, урология, пневмология и фтизиатрия, хематология, гинекология, хирургия, и с други специалисти по преценка.

1.5. При необходимост пациентът се насочва за хоспитализация в инфекциозна клиника или отделение на лечебно заведение за болнична помощ за по-нататъшно диагностично уточняване и за провеждане на съответно специфично лечение, което не би могло да се извършва в амбулаторни условия.

1.6. Провежда диспансерно наблюдение на инфекциозно болни и преболеждали от инфекциозни болести.

1.7. В кабинетите по инфекциозни болести медицинските специалисти посрещат пациента, изискват наличната медицинска документация, настаняват пациента в кабинета, вписват данните за пациента в амбулаторните журналы, оказват съдействие на лекаря при прегледа. При необходимост извършват назначените от лекаря спешни манипулации, извършват вземане на биологичен материал за микробиологично изследване, провеждат текуща и крайна дезинфекция. При липса на медицински специалист тази дейност се извършва от лекар.

1.8. В кабинета по инфекциозни болести лекарят специалист извършва алгоритъм от действия за профилактика на професионална експозиция на здравния персонал с кръв и други биологични материали, които могат да съдържат причинители на трансмисивни инфекции, както и мерки за неспецифична профилактика срещу други заразни заболявания съобразно съответните механизми на предаване на инфекцията.

1.9. Лекарят регистрира заразните болести в лабораторен журнал, съобщава ги в съответната РИОКОЗ с бързо известие, по телефон, факс или електронна поща в срок от 24 часа.

2. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозна клиника/отделение от първо и от второ ниво на компетентност

2.1. Компетентност:

2.1.1. Лечение на инфекции на дихателната система, стомашно-чревния тракт, кожата и меките тъкани, нервната система (за първо и второ ниво).

2.1.2. Лечение на вирусни хепатити без хепатална кома (за първо и второ ниво).

2.1.3. Лечение на вирусни екзантеми и локализирани вирусни инфекции на кожата без вариола (за първо и второ ниво).

2.1.4. Лечение на инфекции, свързани с лимфните възли (за първо и второ ниво).

2.1.5. Лечение на зоонози (туларемия, бруцелоза) - само за второ ниво; рикетсиози (Марсилска треска, Ку-треска) и борелиози (Лаймска борелиоза) - за първо и второ ниво.

2.1.6. Лечение на вирусни хеморагични трески (само за второ ниво).

3. Инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност

3.1. Компетентност:

3.1.1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Лечение на всички остри, обострени и хронични инфекциозни заболявания с комплицирано протичане и при които се предполагат инвазивни и интензивни диагностични и терапевтични процедури.

3.2. Обем на медицинските дейности - на това ниво се извършва обемът на медицинските дейности, посочени в т. 2.2, за инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност, както и:

3.2.1. На задължителна изолация в инфекциозната клиника/отделение и болнично лечение подлежат лица, болни и заразноносителни от холера, чума, вариола, жълта треска, вирусни хеморагични трески, дифтерия, кореман тиф, полиомиелит, бруцелоза, антракс, малария, тежък остър респираторен синдром.

3.2.2. В инфекциозната клиника се осъществяват консултативна и експертна дейност в областта на инфекциозните заболявания.

3.2.3. В инфекциозната клиника се осъществяват научна дейност (клинична и клинично-приложна) в областта на инфекциозните болести и интердисциплинарните профили и клинично изпитване на лекарствени продукти.

3.2.4. В инфекциозните клиники, в които има разкрити със заповед на министъра на здравеопазването отделения за лечение на пациенти с придобита имунна недостатъчност, се извършва: регистрация на новооткрити HIV(+) пациенти; първичен преглед на новооткрит HIV(+) пациент с извършване на задължителен обем на първични лабораторни изследвания; проследяване на клиничното състояние на регистрираните пациенти и мониториране на имунния им статус през 4 или 6 месеца; определяне началото на започване на антиретровирусна терапия при всеки HIV(+) пациент; ежемесечен клиничен преглед и изписване на лекарствени продукти на пациенти, при които е започната терапия; болнично лечение на HIV(+) пациенти и болни от СПИН; извършване на експертна оценка на болни от СПИН пациенти; профилактика на новородени от HIV(+) пациенти и болни от СПИН майки; постекспозиционна профилактика; психологична подкрепа на пациентите и техните семейства; обучение на пациентите и техните партньори за извършване на безопасен

секс.

3.2.5. В клиниките по инфекциозни болести, съответстващи на нормативните изисквания за обучение на специалисти, се осъществяват обучение и подготовка на специалисти по инфекциозни болести; обучение по инфекциозни болести на специалисти по детски болести, нервни болести, обща медицина, микробиология, вирусология и епидемиология, в чиито програми за специализация влиза задължително модулно обучение по инфекциозни болести.

3.3. Обем на диагностични изследвания - на това ниво се извършва обемът на диагностичните изследвания, посочени в т. 2.3, за инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност, както и:

3.3.1. Ехография на коремни органи.

3.3.2. Компютърна томография на главен и гръбначен мозък или магнитно-резонансна томография (нативно изследване или с контраст).

3.3.3. Необходими интердисциплинарни консултации за извършване на определени диагностични процедури и интерпретация на получени резултати от изследвания, извършени от специалисти по: анестезиология и интензивно лечение, микробиология, вирусология, имунология, нервни болести, образна диагностика, клинична лаборатория.

3.3.4. При пациенти, хоспитализирани със съмнение за инфекциозно заболяване, при наличие на придружаващи заболявания, както и ако по време на диагностичния процес се установят клинични и параклинични критерии за друго неинфекциозно заболяване, се осъществяват интердисциплинарни консултации със специалисти по: акушерство и гинекология, гастроентерология, ендокринология и болести на обмяната, кардиология, нервни болести, неврохирургия, нефрология, очни болести, ушно-носно-гърлени болести, детски болести, пневмология и фтизиатрия, ревматология, съдова хирургия, хематология и други профилирани хирургични специалисти.

3.3.5. Извършване на имунологични изследвания.

3.3.6. Мониториране на вирусен товар при болни на антиретровирусна терапия.

3.4. Обем на терапевтичните процедури - на това ниво се извършва обемът на терапевтичните процедури, посочени в т. 2.4, за инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност, както и:

3.4.1. Провеждане на HAART терапия при HIV(+) пациенти.

3.5. Минимален обем дейност - 30 пациенти с невроинфекции годишно и 30 с HIV/СПИН.

VI. Документация

1. Извънболнична медицинска помощ - специалистът по инфекциозни болести попълва:

1.1. Първични медицински документи: амбулаторен лист за преглед при специалист, направление за консултация или провеждане на съвместно лечение, направление за медико-диагностична дейност, талон за медицинска експертиза, направление за хоспитализация, болничен лист за временна неработоспособност, бързо известие за регистриране, съобщаване и отчет на заразни заболявания, бланки за лабораторни/клинични, микробиологични, вирусологични, инструментални и образни изследвания, рецепти за предписване на медикаментозно лечение.

1.2. Води амбулаторен журнал за вписване на извършените прегледи, журнал за изпратените бързи известия на регистрирани заразни заболявания, журнал за провежданите диспансерни прегледи.

2. Инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност - на това ниво се води следната документация:

2.1. История на заболяването, съдържаща всички задължителни елементи, съгласно изискванията на МЗ и НЗОК. В нея задължително се вписват анамнезата, епидемиологичната анамнеза, статусът при приемането и ежедневно се отразяват динамичните промени в статуса (декурзус) и почасово за пациентите, при които се провежда интензивно лечение, извършените консултации и проведените инвазивни диагностични манипулации. В пациентското досие се отразяват и данните от контролните прегледи.

2.2. Лист за интензивно наблюдение за пациентите, при които се провежда интензивно лечение, с отразяване на следните показатели: температура, сърдечна дейност, дихателна честота, стойности на артериалното кръвно налягане и обема на диурезата. В листа за интензивно наблюдение се нанасят и всички прилагани лекарствени продукти по часове.

2.3. Фиш за микробиологично изследване, в който задължително се вписват трите имена на пациента, ЕГН, № на ИЗ, диагнозата, видът на биологичния материал, изпратен за изследване, наличие или липса на предварително приложено антибиотично лечение.

2.4. Фиш за вирусологично изследване, в който задължително се вписват трите имена на пациента, ЕГН, № на ИЗ, диагнозата, вида на биологичния материал, изпратен за изследване.

2.5. Фиш за серологично изследване, в който задължително се вписват трите имена на пациента, ЕГН, № на ИЗ, диагнозата, видът на биологичния материал, изпратен за изследване, класът на специфичните антитела, които се търсят, и поредността на изследването.

- 2.6. Фиш за информирано съгласие при извършване на инвазивни диагностични процедури.
- 2.7. Бързо известие - учетна форма Б.58, което се попълва съгласно нормативните изисквания.
- 2.8. Журнал за регистрация на изпратените в РИОКОЗ бързи известия.
- 2.9. Журнал за регистрация на изследвания на биологичен материал за наличие на етиологични агенти и/или специфични антитела, изпратени във външни лаборатории.
- 2.10. Журнал за регистрация на инфекциите, свързани с медицинското обслужване.
- 2.11. Журнал за регистрация на извършените контролни прегледи.
3. Инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност - на това ниво се води документацията, посочена по т. 2, за инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност.

VII. Права и задължения на пациента

1. Извънболнична медицинска помощ

1.1. Права:

1.1.1. Всеки пациент, потърсил медицинска помощ в кабинета по инфекциозни болести, има право да получи своевременна, достатъчна и качествена медицинска помощ, независимо от неговата възраст и етническа принадлежност, религиозни убеждения и културно равнище, увреждане, вид и причина на заболяването.

1.1.2. Има право да знае името на лекаря, който отговаря за неговото лечение.

1.1.3. Има право да бъде информиран за диагнозата и характера на заболяването, целите и естеството на лечението, разумните алтернативи, очакваните резултати и прогнозата, потенциалните рискове, свързани с предлаганите диагностично-лечебни методи, включително страничните ефекти и нежеланите лекарствени реакции, болка и други неудобства, вероятността за благоприятно повлияване, риска за здравето при прилагане на други методи на лечение или при отказ от лечение.

Когато пациентът е в състояние, ограничаващо възможностите му за разбиране на тази информация, или когато от медицинска гледна точка е нежелателно да се даде такава информация, тя се предоставя на негов родител, настойник или попечител, на лицето по чл. 87, ал. 5, на дирекцията по чл. 87, ал. 6 или на лицето по чл. 162, ал. 3 от Закона за здравето.

1.1.4. Има право да приеме или отхвърли предложените изследвания и лечение, да бъде информиран за съществуващите алтернативи за диагностика и лечение и свобода на избор между тях.

1.1.5. Правото на отказ от предложените изследвания и лечение пациентът може да упражни в рамките на действащите в страната закони. Пациентът има право да се гарантира тайната на данните за здравословното му състояние.

1.2. Задължения:

1.2.1. Длъжен е да съдейства на лекарите и другия медицински персонал за своевременно провеждане на изследванията, лечението и съпътстващите грижи.

1.2.2. Длъжен е да се отнася с необходимото внимание и уважение към персонала на кабинета.

1.2.3. Длъжен е да съблюдава правата на другите пациенти.

1.2.4. Пациентът подписва информирано съгласие, след като се запознава с всички етапи на диагностичния и лечебния процес.

2. Инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност

2.1. Права:

2.1.1. Всеки пациент на инфекциозна клиника/отделение има право да получи своевременна, достатъчна и качествена медицинска помощ независимо от неговата възраст, пол, произход, език, национална, расова или политическа принадлежност, образование, убеждения, културно равнище, сексуална ориентация, лично, обществено или материално положение, увреждане и вид и причина на заболяването.

2.1.2. Има право да знае името на лекаря, който отговаря за неговото лечение.

2.1.3. Има право да бъде информиран за диагнозата и характера на заболяването, целите и естеството на лечението, разумните алтернативи, очакваните резултати и прогнозата, потенциалните рискове, свързани с предлаганите диагностично-лечебни методи, включително страничните ефекти и нежеланите лекарствени реакции, болка и други неудобства, вероятността за благоприятно повлияване, риска за здравето при прилагане на други методи на лечение или при отказ от лечение. Когато пациентът е в състояние, ограничаващо възможностите му за разбиране на тази информация, или когато от медицинска гледна точка е нежелателно да се даде такава информация, тя се предоставя на неговия родител, настойник или попечител, на лицето по чл. 87, ал. 5, на дирекцията по чл. 87, ал. 6 или на лицето по чл. 162, ал. 3 от Закона за здравето.

2.1.4. Има право да приеме или отхвърли предложените изследвания и лечение, да бъде информиран за съществуващите алтернативи за диагностика и лечение и свобода на избор между тях.

2.1.5. Пациентът, съответно неговият родител, настойник или попечител, лицето по чл. 87, ал. 5, дирекцията по чл. 87, ал. 6 или лицето по чл. 162, ал. 3 от Закона за здравето може да откаже по всяко време

предложената медицинска помощ или продължаването на започнатата медицинска дейност.

2.1.6. Има право да се гарантира тайната на данните за здравословното му състояние.

2.1.7. Има право да дава писмено своето информирано съгласие след подробна информация от лекар и медицинска сестра относно:

2.1.7.1. Изпълнение на лабораторни тестове и инструментални изследвания след разясняване на необходимостта и ползата от тях, рисковете за усложнения, приноса им за диагнозата или за определяне на лечебното поведение.

2.1.8. Има право да бъде запознат с правилника за вътрешния ред на клиниката/отделението.

2.1.9. Има право да бъде своевременно изследван и лекуван със съвременни методи и средства.

2.1.10. Има право да получи добро болнично обслужване през целия период на лечение.

2.2. Задължения:

2.2.1. Длъжен е да съдейства на лекуващите лекари и на останалия персонал на лечебното заведение за своевременно провеждане на изследванията и лечението.

2.2.2. Длъжен е да спазва лекарските препоръки за режим и диета.

2.2.3. Длъжен е да спазва добра лична хигиена.

2.2.4. Длъжен е да се отнася с нужното внимание и уважение към персонала на лечебното заведение.

2.2.5. Длъжен е да спазва реда, дисциплината, хигиената и тишината в клиниката/отделението, както и правилника за вътрешния ред на лечебното заведение.

2.2.6. Длъжен е да провежда назначените му процедури.

2.2.7. Длъжен е да съблюдава правата на другите пациенти.

3. Инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност - за това ниво се отнасят правата и задълженията на пациента, посочени в т. 2, за инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност.

VIII. Качество на инфекциозната помощ

1. Извънболнична медицинска помощ - качеството на медицинската помощ в инфекциозните кабинети за специализирана медицинска помощ се обуславя от:

1.1. Висока професионална квалификация на персонала.

1.2. Ефикасна и ефективна диагностична дейност.

1.3. Провеждане на адекватно етиологично и патогенетично медикаментозно лечение.

1.4. Високо ниво на оказваните грижи за пациента от страна на специалистите по здравни грижи.

1.5. Спазване на противоепидемичния режим в съответствие с нормативната уредба и изискванията на РИОКОЗ.

1.6. Контрол на инфекциите, свързани с медицинското обслужване.

2. Инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност - качеството на медицинската помощ в инфекциозните клиники/отделения се обуславя от:

2.1. Висока професионална квалификация на персонала.

2.2. Ефикасна и ефективна диагностична дейност и висок процент на етиологично потвърдените диагнози.

2.3. Провеждане на адекватно етиологично и патогенетично медикаментозно лечение, свеждащо до минимум възможността за поява на релюти и рецидиви.

2.4. Постигане на оптимален среден престой на пациент с инфекциозно заболяване в случаите, когато пациентите са хоспитализирани извън случаите по чл. 61, ал. 1 и 2 от Закона за здравето.

2.5. Спазване на сроковете за изолация и лечение на пациенти, хоспитализирани по реда на чл. 61, ал. 1 и 2 от Закона за здравето, в съответствие с инструкциите за борба със заразните заболявания.

2.6. Съвпадение на амбулаторната, стационарната и патологоанатомичната диагноза.

2.7. Високо ниво на оказваните грижи за пациента от страна на специалистите по здравни грижи.

2.8. Спазване на противоепидемичния режим в съответствие с нормативната уредба и изискванията на РИОКОЗ.

2.9. Контрол на инфекциите, свързани с медицинското обслужване.

2.10. Свеждане на леталитета от инфекциозни заболявания до нивото на това в останалите европейски държави.

3. Инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност - за това ниво се отнася качеството на медицинската помощ, посочено по т. 2, за инфекциозна клиника/отделение от второ ниво на компетентност, като качеството на медицинската помощ в инфекциозните клиники/отделения на това ниво се обуславя и от:

3.1. Ефективността на провежданата HAART терапия при HIV(+) пациенти.

IX. Контрол на нозокомиалните инфекции

1. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозна клиника/отделение от първо и второ ниво на компетентност

1.1. Всеки пациент - обект на лечение в инфекциозна клиника/отделение, трябва да се разглежда и третира като потенциален източник на нозокомиални инфекции. Самият той е с висок риск от развитие на нозокомиална инфекция, поради което:

1.1.1. На всеки пациент от постъпването му до изписването му от инфекциозна клиника/отделение се осигуряват възможности за изолация в болнична стая за лечение на заболявания със същия механизъм на предаване на инфекцията.

1.1.2. На всеки пациент от постъпването му до изписването му от инфекциозна клиника/отделение се осигуряват възможности за ранна диагностика на инфекции на дихателната система, свързани с медицинското обслужване, инфекции на стомашно-чревния тракт, вирусни хепатити и други инфекции с трансмисивен механизъм на заразяване, вирусни екзантеми и др.

1.1.3. На всеки пациент от постъпването му до изписването му от инфекциозна клиника/отделение със съмнение за възникнал сепсис и сепсис свързани синдроми се осигуряват условия за мониториране индикативните за септично състояние признаци: хипотермия, хипертермия, тахикардия, тахипнея, хипокапнея, левкопения, левкоцитоза, хипоперфузия/оксигенация на тъканите, органна дисфункция и системна артериална хипотензия.

1.1.4. При всеки пациент на лечение в инфекциозна клиника/отделение задължително се прилагат стандартните процедури за профилактика на нозокомиалните инфекции, което задължително включва следното поведение на персонала:

1.1.4.1. Работа с ръкавици при директен контакт с пациента или биологични течности и контаминирани материали, лигавични мембрани и кожа с нарушена цялост.

1.1.4.2. При грижи за пациентите да не се позволява контакт със замърсени материали както на пациента, така и на медицинския персонал или на трети лица.

1.1.4.3. Замърсените материали се обработват по подходящ начин, така че да не се позволява пренасяне на микроорганизми в околната среда.

1.1.4.4. Използват се стерилни консумативни материали.

1.2. Специфичните процедури за профилактика на нозокомиалните инфекции се прилагат в зависимост от начина на предаване на инфекциозните причинители, както следва:

1.2.1. При инфекциозни заболявания с въздушно-капков механизъм на предаване, когато заразените частички се отделят при кихане, кашляне, говорене (грип и остри респираторни заболявания, морбили, варицела, дисиминирана форма на херпес зостер, хеморагична треска и др.), пациентите се изолират в отделни помещения.

1.2.2. При инфекциозни болести, пренасяни по въздушно-капков път, персоналят използва лицеви маски при работа с пациента.

1.3. Всяка инфекциозна клиника/отделение задължително и постоянно осъществява микробиологичен мониторинг:

1.3.1. По индикации на пациентите - при съмнение за възникване на нозокомиална инфекция.

1.3.2. На персонала в инфекциозната клиника/отделение не по-рядко от 2 пъти годишно.

1.3.3. На околната среда (помещения, апаратура, консумативи и пр.) в инфекциозната клиника/отделение не по-рядко от 4 пъти годишно.

1.4. Всяка инфекциозна клиника/отделение задължително води на отчет пациентите с инфекции, свързани с медицинското обслужване, и ги диагностицира и третира съобразно изискванията на Наредба № 2 от 2005 г. за организацията на профилактиката и контрола на вътреболничните инфекции (ДВ, бр. 8 от 2005 г.).

2. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2010 г.) Инфекциозна клиника/отделение от трето ниво на компетентност - за това ниво се отнасят изискванията за контрол на нозокомиалните инфекции, посочени в т. 1 за инфекциозна клиника/отделение от първо и второ ниво на компетентност, както и:

2.1. Пациентите с тежък имунен дефицит, каквито са пациентите със СПИН и тези с тежка неутропения, се изолират в отделни помещения.

X. Изписване на пациенти от клиника/отделение по инфекциозни болести

1. Оздравяване или приключване на лечението с възможност за продължаването му в амбулаторни условия.

2. Волеизява на пациента, съответно негов родител, настойник или попечител, лицето по чл. 87, ал. 5, дирекцията по чл. 87, ал. 6 или лицето по чл. 162, ал. 3 от Закона за здравето и когато липсват епидемиологични противопоказания според РИОКОЗ.

3. След груби нарушения на задълженията на пациента, посочени в правилника за вътрешния ред на лечебното заведение.